

1. ГРАДОУСТРОЙСТВЕНИ И СИТУАЦИОННИ ИЗИСКВАНИЯ, в т.ч.

изисквания към прилежащата социална инфраструктура (наличие и достъп до лечебни заведения и други социални услуги), минимални отстояния от уличнорегулационната линия на парцела към транспортни артерии с интензивно движение и т.н.

По възможност Центърът за грижа за лица с психични разстройства (ЦГЛПР) да е в жилищен район на населеното място, в близост до централната част с изградена достъпна архитектурна среда (да се избягва съседство с промишлени зони и зони с прекалено интензивно движение и шумови натоварвания).

Теренът, определен за проектиране и изграждане на ЦГЛПР, да отговаря на изискванията на действащите санитарно-хигиенни и екологични норми. В него да не се допуска разполагане на сгради и съоръжения, които не са свързани с функцията на ЦГЛПР.

За ЦГЛПР да е осигурена транспортна инфраструктура – обособена улична мрежа и тротоари за пешеходци, близост до спирка на обществен транспорт.

За ЦГЛПР е препоръчително да са в близост до следната здравна инфраструктура (в рамките на населеното място или на приемливо достъпно разстояние):

- лечебно заведение за първична извънболнична медицинска помощ;
- лечебни заведения за специализирана психиатрична извънболнична помощ и/или центрове за психично здраве;
- лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ или специализирани психиатрични отделения към многопрофилните болници.

За ЦГЛПР да е осигурен достъп до социални и образователни услуги: близост (по възможност пешеходна). С оглед комбинирането на ЦГЛПР с други социални, здравни, образователни и други подкрепящи услуги, в съответствие с потребностите на настанените лица:

- Наличие на Център за социална рехабилитация и интеграция;
- Наличие на Дневен център за лица с увреждания, в която се провежда психосоциална рехабилитация на хора с психични увреждания.

За ЦГЛПР да е осигурена базисна обществена инфраструктура: магазини, поща, читалище и др. Наличието на паркова среда е препоръчително.

Ново строителство на ЦГЛПР се допуска, при доказана необходимост и доказателства, че няма други възможности, тоест в рамките на общината няма материална база, която да може с по-малко средства от тези, необходими за ново строителство, да се ремонтира, преустрои и/или реконструира, по начин, че да е подходяща и да отговаря на функционалните изисквания за услугата.

2. ОСНОВНИ КОМПОЗИЦИОННИ И ФУНКЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ

ЦГЛПР се състои от помещения, които териториално и функционално са обединени в самостоятелен обект, предназначен за задоволяване нуждите на потребителите. Препоръчително е сградата да се проектира на един етаж. В случай, че е необходимо изграждане и на втори етаж, нивата да бъдат свързани с вътрешна стълба и асансьор, който да е оразмерен за инвалидни колички. Да не се предвиждат лоджии/балкони към стаите/спалните на втория етаж.

Сградата да съответства на архитектурата на сградите в близост и да хармонизира на околната среда в района, където ще се изгражда – да не се откроява като специална,

т.е. да отговаря на общата архитектурна стилистика на околните сгради или на съвременното строителство в района, в който се изгражда.

Сградата да разполага с прилежаща територия (дворно място), която се обособява като част от услугата, и да има лесен достъп до външните прилежащи пространства.

Сградата да осигурява подходящи условия за живот на лица с психични разстройства.

Сградата и разположението на помещенията да осигуряват домашна атмосфера и условия за живот близки до семейните.

Сградата да осигурява лични помещения, помещения за ежедневни дейности в малка група и помещения за общи занимания.

Сградата да осигурява лесно наблюдение на обитателите, от страна на персонала, и възможност за лесен достъп до всяко помещение.

Архитектурното решение на сградата да гарантира лично пространство на обитателите, като препоръчително е да се обособят преобладаващо единични спални и по-рядко спални за 2-ма души. Настаняване на повече от 2-ма души в стая не е допустимо. Да има санитарен възел с баня към всяка спалня.

В стаите всяко лице да разполага с места за съхранение на личните си вещи.

Всяка стая да позволява, освен да се спи в нея, да се прекарва и време самостоятелно в други дейности от интерес за обитателите.

Стаите да осигуряват комфорт и на лица с двигателни увреждания – да създават условия за самостоятелност в придвижването и преместването.

Стаите да имат пряко странично осветление.

Спалните помещения да не са преходни (да не се минава през тях, за да се стигне до общи помещения или до санитарни възли).

Общите помещения за групите да осигуряват възможност за провеждане на заниманията (свободни дейности и занимания подпомагани от персонала), както и възможност за лесен преход към другите общи помещения. Тези групови помещения да бъдат съобразени с обичайните занимания, подходящи за целевата група.

Общите помещения да имат пряко странично осветление.

Приготвянето на храна да има възможност да става при домашни условия, като кухненското помещение гарантира добро поддържане на хигиената.

Кухнята (кухненски бокс) да позволява участието на лицата с психични разстройства, вкл. в инвалидни колички, в готвенето или наблюдаването на приготвянето на храна.

Кухнята (кухненски бокс) да е удобно и директно свързана с мястото за хранене (в едно общо помещение).

Допустимо е в случаите на близост на два или повече Центрове за грижа (ЦГ) да има възможност за приготвяне на храната в едно общо кухненско помещение за всички ЦГ. В останалите ЦГ да има разливочно, където храната да се разлива, претопля и т.н.

Мястото за хранене да осигурява условия всички лица да могат да се хранят заедно или на смени

Баните и санитарните помещения да са осигурени с подвижни душеве с терморегулатори, които регулират топлината на водата.

Светлата ширина на вратата на санитарните помещения да бъде най-малко 80 см.

В най-малко два от санитарните възли към единички спални и поне в един санитарен възел към спалня за 2-ма души височината на мивките, ширината и височината на седалките на тоалетните да са съобразени с ползването им от лица със затруднена мобилност и такива на инвалидни колички и да са снабдени с ръкохватки по стените. Достъпът на инвалидна количка до тоалетната и възможността за преместване от количката на седалката да е съобразен.

Крановете в баните, тоалетните и кухнята е препоръчително да имат термостатични смесители, с цел намаляване на опасността от случайно изгаряне на потребителите.

За персонала да се осигури самостоятелна тоалетна с мивка.

Оформлението на външното прилежащо пространство трябва да позволява провеждането на разходки и свободно придвижване, занимания с градинарство и др. занимания, съобразени със спецификата на целевата група.

Прилежащите части да разполагат с ограда, която по височина и материал не изолира сградата и прилежащите пространства от останалите обекти в близост, но предоставя сигурност на живеещите в ЦГЛПР.

Озеленяването да гарантира възможност за визуално проследяване на местоположението на лицата.

При голяма денивелация на терена, да се предвиди достъпност за лица със затруднена мобилност.

Изходът откъм улицата да е безопасен.

Да е осигурено място за паркиране на автомобил (на входа на сградата откъм улицата). Препоръчително е да се предвиди място за паркиране на транспортно средство за живеещите в ЦГЛПР (автобус, микробус) в близост до входа на центъра с оглед безопасността им.

2.1. Изисквания по отношение на помещения и площи

	Вид	Описание, изисквания към помещенията	площ (индикативна)
1	Спални помещения	Спалните помещения са индивидуални и са препоръчително за едно лице. Допуска се да се обособяват и двойни спални. Всяко лице разполага със самостоятелно легло, гардероб, шкафче за лични вещи. Пространството осигурява уютна атмосфера на лицата и не затруднява свободното им придвижване. (8-10 м2/потребител)	130
2	Санитарни помещения с баня	Санитарни помещения с баня – минимално - едно санитарно помещение към всяка спалня (3.5-4,0 м2/спалня)	30
3	Санитарно помещение с баня за персонала	Само едно	4
4	Стая/стаи за персонала	За преобличане и съхраняване на документи. В нея да се осигури възможност и за съхранение на амбулаторно предписани лекарствени средства, които следва да се приемат по времето на престоя.	20

5	Кухненски бокс (кухня), разливочно и трапезария (кът за хранене).	Кухненския бокс (кухня) е обзаведен с необходимото за съхранение и приготвяне на храна и хранене оборудване, домакински електроуреди, съдове и прибори. (5-6 м2 кухненски бокс+ разливочно + 2-2.5 м2/потребител	45
6	Дневна стая	Място, където през деня могат се провеждат занимания с живущите. В дневната са разположени библиотека, аудио-визуална техника, подходящи маси и столове, удобна и мека мебел за разговори и почивка (2-3м2/потребител).	30
7	Втора дневна стая	Наличието на втора дневна е препоръчително. В нея се провеждат срещи - за персонала, представители на институции или други официални лица, роднини, гости. Обзаведено е с мека мебел, маса и столове.	25
8	Стая за терапия	1 стая с тапицирани стени и под, с минимум 5 см. облицовка без оборудване и контакти. Оборудвана само с меки модули различни форми.	10
9	Мокро помещение	За пране, сушене и гладене	16
10	Складови помещения	Обособени за санитарно-хигиенни, перилни и миещи препарати и за други материали и пакетирани хранителни продукти	20
11	Обслужваща площ	Коридори, стълбища, входно фоайе и т.н	30
	Двор 100-150 м2. Препоръчително 300 м2.	Оборудван с градински съоръжения, пейки, беседка, с осигурена достъпна среда. Да се предвиди подходящо място за сушене на прането.	
Индикативна обща разгъната-застроена площ (РЗП), м2			360

Забележка: Допустимо е да се предвиждат и допълнителни помещения освен горепосочените, като включването им следва да се обоснове.

2.2. Изисквания по отношение на оборудване/обзавеждане

Обзавеждането да осигурява безопасна и сигурна среда за лицата с психични разстройства – вкл. да няма детайли с остри ръбове.

Мебелировката да осигурява домашен уют и комфорт и да позволява личните вещи да се съхраняват в гардероби, нощни шкафчета и етажерки, а общите – в бюфети, скринове, шкафове за книги и др.).

Разположението на мебелите да осигурява лесно преминаване на лица със затруднена мобилност през всички помещения, ползвани от тях.

Мебелите да са съобразени с функцията на помещенията.

Да се избягват мебели, постелки, драперии и завеси, които позволяват събиране на прах и създават риск от алергии.

3. ДРУГИ ИЗИСКВАНИЯ

Помещенията за обитаване да се проектират в приземни и/или надземни етажи. В случай на сутеренни етажи, там да се разполагат складови и технически помещения: складове, котелно и др.

Да се предвиди монтаж на системи за повикване (сигнална инсталация) във всички помещения, които се ползват от живущите, снабдени с леснодостъпен бутон за алармен сигнал.

Препоръчително е да се предвиди монтаж на система за видеонаблюдение на настанените лица с оглед улеснение на работата на персонала и създаване на възможност за по-адекватна и бърза реакция от персонала при необходимост.

Ключовете за осветлението и контактите да са на височина за достъп от инвалидна количка и контактите да са обезопасени, съгласно Наредба № 4/01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.

Сградата да е оборудвана с външно осветление съгласно Наредба №6 и Стандартите за осветеност.

Сградата да е оборудвана с телефонен пост и да е осигурена с интернет-връзка. Наличието на домофонна уредба е препоръчително с оглед осигуряването на комуникационен канал между персонала и посетителите и контрол на достъпа до сградата.

Откритите площадки и съоръжения се изпълняват с материали и покрития, устойчиви на атмосферни влияния.

Стаите да са с прозорци, които се отварят по начин, гарантиращ безопасност и възможност за проветряване. Да се предвидят комарници на вратите и прозорците. Подпрозоречната височина в помещенията е най-малко 95 см. По-малка височина се допуска, ако прозоречните отвори са обезопасени или пред помещението има тераса. От външна страна на прозорците се поставят прегради против насекоми, а когато е необходимо и прегради (в надземните помещения) за обезопасяване и сигурност на потребителите на услугата. Прозорците и другите отвори се изграждат по начин, който не създава условия за събиране на прах и отпадъци. Да се предвидят щори в зависимост от изложението на стаите.

Вътрешните и външните врати трябва да са обезопасени. Вратите да нямат прагове, а бравите им да се поставят на височина, позволяваща да се ползват от потребители със затруднена мобилност.

Санитарните помещения се проветряват механично или с вентилационна система.

Широчината на всички коридори и врати по пътя на движение да са съобразени с широчината, необходима за преминаване на инвалидна количка. Навсякъде по всички коридори и там, където е необходимо, да има ръкохватки и парапети.

Таваните и прикрепените към тях висящи конструкции и инсталации да са изработени от материал и монтирани по начин, който не допуска натрупване на замърсяване, кондензация на пари, поява на нежелани плесени или падане на частици.

Подовите настилки и стените да са изработени от материал, който дава възможност да се поддържат в добро състояние, позволява лесно почистване и дезинфекция.

Повърхностите на местата, където се работи с храни и по-специално тези, които са в контакт с храни, се изработват от материали, които позволяват лесно почистване (гладка повърхност, покритие от некорозивни и неабсорбиращи материали).

Всички жилищни помещения се отопляват, като през зимния период се поддържа постоянна температура в съответствие с хигиенните изисквания – в спалните – 18-22°, а в дневната – 20°. Температурата на отоплителните тела да може да се регулира от ползвателите.

Всички ЦГЛПР се проектират индивидуално при спазване на изисквания на приложимото законодателство.